

KOVÁCS V. ORSOLYA

ÉVSZÁZADOS HAGYOMÁNYOK A CSERTA CSALÁD OTTHONÁBAN

Versekkel, népzenevel és tánccal tele peregnek a hétköznapok a Cserta család életében, otthonában. A Pro Cultura-díjas familia az ősök szellemiségével átítatott házuk falai között látta vendégül munkatársainkat.

Évszázados hagyományoktól körülöngve, a dédszülők egykori otthonában üli körül a családi asztalt vasárnaponként a Cserta család. Négy felnőtt gyermekükből hárman már kirepültek, csak a fiatalabb fiú, Balázs lakik a szülőkkel. Cserta Gábor és felesége, Csertané Bohn Judit palotavárosi háza mégis tele van

„Kezdetben hatan voltunk, mi és a négy gyerek. Most már 11-en üljük körül a családi asztalt vejeinkkel, unokáinkkal kiböngve – büszkélkedik a családfő, Cserta Gábor. – De régebben is megszokottak voltak a nagy családi összejövetelek, feleségem nagynénje, nagybátyja is itt voltak a nagyobb ünnepeken. Ha születésnapon gyűjtünk gyertyát, évtizedek óta a „Serkenj fel, kegyes nép” kezdetű dalt énekeljük el együtt. A legnagyobb unokánk, Dani már furulyázni is szokott hozzá. Igyekszünk tudatosan átadni a népi műveltséget a család legkisebb tagjainak is. ”Négy gyermekükből eddig a két lány házasodott meg. Juditnak két kisfia született, Dani és Marci, ők már óvodába járnak. Kati pedig hét hónapja adott életet kisfiának, Kristófnak. Boldog nagymamaként Bohn Judit fontosnak tartja hangsúlyozni: igyekszik a háttérben maradvá segíteni lányait anyai hivatásuk

élettel és nyüzsgéssel. „Mostanában leginkább Balázs zenésztársai vendégeskednek nálunk – meséli az édesanya. – Ha úgy alakulnak a fellépéseik, nálunk is alszanak. Együtt vacsorázunk, beszélgetünk. Úgy gondolom, az ember fiatalosabb is marad, ha megpróbálja megérteni a mostani ifjak gondjait, problémáit, ha szükség van rá, segíti őket.” A gyerekek, unokák gyakran hét közben is beugranak, vasárnaponként pedig aki tud, náluk ebédel.

Tizenegyen az asztal körül

kiteljesítésében. „A gyerekek neveléséért elsősorban ők a felelősek. Öröm azt látni, hogy a kicsik személyiségének megfelelően, személyre szabottan igyekeznek betölteni anyai szerepüket, és azt is, hogy gyermeknevelésükben mennyire érezhetőek a nyomai mindannak, amit édesanyjukként sikerült átadni nekik. Gyakran vigyázunk az unokákra, hogy kettesben is elmehessenek a férjükkel különböző programokra, sőt, ha úgy adódik, nálunk is alszanak a gyerekek.” Judit, Kata, Gábor és Balázs egykori gyerekoszobája most is zsúfolásig telve játékokkal várja az újabb generációt.

Ósi székesfehérvári gyökerek

A család lelke, a családi tűzhely melegének őrzője az édesanya. Csertáné Bohn Judit különösen nagy ajándéknak tartja, hogy a mai napig egykori szülőházában élhet, ide várhatja haza finom étellel, nagy szeretettel leszármazottait. „Édesanyámék heten voltak testvérek. Szüleimmel és öcsémekkel ebben a házban éltünk. A születésnapokat, névnapokat mindig együtt töltöttük, annál a családnál, amelyben éppen az ünnepelt volt. Így vonultunk, sokszor együtt a városon keresztül, és ünnepeltünk. Ellestük öcsémekkel, hogy is csinálják ezt a felnőttek, hogyan tartják össze a családot. Tulajdonképpen ezt az egymásra figyelést még gyerekkoromból hoztam magammal. Mindig fontos volt számunkra, hogy mi történik a másikkal, miközben hagytuk egymást szabadon élni.” A városhoz kötődő hagyományok pedig folytatódnak, hiszen a lányaik mindketten székesfehérvári fiatalemberhez mentek feleségül.

Kossuth utca, a varázsvilág

A család persze nem csak otthon tölti szívesen közösen az időt, gyakran sétálnak például a belváros utcáin is. Ilyenkor a kis unokák csillogó szemmel hallgatják a nagyszülők meséit a hajdanvolt Székesfehérvár életéről. „Sokszor elmondom nekik, hogy a Kossuth utca számomra igazi varázsvilág volt gyerekkoromban – emlékszik vissza Judit. – Ott volt édesapám, Bohn István kefekötő mester műhelye a 9-es szám alatt. Amikor meghalt, akkor volt száz éves a Bohn kefekötőipar. Szép Sanyi bácsival, aki műköszörűs volt, egymás mellett volt az üzletük. Kicsi korunkban sokszor beszöktünk a műhelyükbe ellesni a titkaikat. A szomszédos üzletek is legendások voltak Fehérváron a maguk szakmájában. Ott volt Müller Panni néni a kalapos, Aposztolovicsék a vegytisztítók, Kovácsné Bezdegh Zsuzsa néni kézimunka üzlete és még sorolhatnám. Bohn nagymamám is ott lakott a Kossuth utcában. Gyakran mentünk át hozzá vasárnap, és kutattunk a finomságok után, egy kis mandula, egy kis dió, egy kis aprósütemény mindig illatozott a konyhájában.”

A közös történet kezdete

Mi is a Cserta család történetének kezdete, hogyan ismerkedett meg egymással Judit és Gábor? „A 70-es években a Bazilikában volt egy ifjúsági énekkar, ahol Gábor gitározott, én pedig énekeltem. A harmóniák összehoztak bennünket.” – osztja meg gondolatait Judit, aki még a Fehérváron akkoriban nagyon ismert Kósa Ferenc atya Szt. Cecília kórusában is énekelt, emellett a Bazilika kántorától, Hellenbach Dénestől tíz évig tanult zongorázni. A zene tehát kezdettől meghatározó szerepet játszott a házaspár életében.

Gyógyító népzene

Judit asszony a népzenenek egyenesen gyógyító erőt tulajdonít, meggyőződése, hogy a gyermekeik a zene lélekerősítő hatásának köszönhetően voltak csak ritkán betegek gyerekkorukban. Születésüktől fogva fogékonyak voltak a zenére, táncra, gyakran szerepeltek együtt is a színpadon az Alba Regia Néptáncegyüttesben. „Előfordult, hogy Judit Gábornak, Kata pedig Balázsnak volt a párja egy fellépésen. Felemelő érzés volt látni őket együtt.” Később Balázs a Bakony együttesben elkezdett klarinézni, Kata népénekelt, Judit és Gábor pedig táncolt. Édesapjuk és édesanyjuk a külföldi szerepléseikre néhányszor elkísérték őket, különösen nagy büszkeséget éreztek, hogy gyermekeik a magyarság hagyományait képviselik a nagyvilágban. „Szerettem a sok ruhát vasalni, keményíteni, a szalagokat, a gyöngyöket vásárokból válogatni a népviselethez.”

Négy gyerek, négy egyéniség

Balázásra már pici korában jellemző volt a szórakoztatás, látható volt, hogy szeretne örömet szerezni. Amikor a nővérének, Juditnak tüdőgyulladásra volt, lázasan feküdt, az alig hároméves Balázs ott bohóckodott a betegágya mellett, a játékgitárját pengetve próbálta felvidítani. Már akkor megmutatkozott benne, hogy másokat szeretne gazdagítani a humorával. Gábor egy nagyon mély érzésű gyermek volt, már kicsiként is sok minden érdekelte a művészetekkel kapcsolatban is. Nagyon szépen beszélt, alsó tagozatban díjat is nyert szép beszédből. Több sportág kipróbálása után végül is a néptánc világát választotta. Judit nagyon anyáskodó volt, pici korában is látszott, hogy a gyerekekhez kapcsolódó pályát fog választani. „Karácsonykor született, ezért egyhetes késleltetéssel a karácsonyfa alá tettük. Elkezdett sírdogálni, mire Gábor rögtön megteáztatta. A jó testvéri kapcsolat már korán megmutatkozott.” – idézte fel édesanyjuk. Kata szintén nagyon szereti a művészeteket. „Kiskorában lakott a környéken egy festőművész, hihetetlen érzékenységgel tudta kiválasztani 4-5 évesen a festmények közül a minőségieket. Már ekkor látszott a kiállásán a magyar néptáncosoktól elvárt, külföldiektől annyiszor megcsodált büszke testtartás.”

Mind a négyen olyan családcentrikusak, hogy sokak csodálkozására felnőttként is együtt nyaralnak a szüleikkel. „Ha csak tehetjük, Balatonfüreden, a nagybátyámék nyaralójában töltünk közösen egy hetet minden évben. – tudtuk meg a családanyától. – A levegő, a víz közelsége, a végtelen szabadság érzése meghatározó élmény volt már az én gyerekkoromban, majd a gyerekek és most már az unokák számára is. Talán Gábor vitorlázás iránti szenvedélye is innen eredeztethető. Balázs pedig, ha teheti, horgászni jár.”